

Год. IV.

Број 8.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

УРЕДНИЦИ:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Јереј Јован Јеремић и Сава Петровић.

у Новом Саду у недељу 20. фебруара 1894.

ПОУКА У НЕДЕЉУ БЛУДНОГ СИНА.

Анашење св. јеванђеље врло је поучно. Овом дивном причом потстицао је Христос народ на покајање, показујући величину радости божје, величину милости и човекољубља божјег према грешнику, који се срдечно каје за грехе своје. (Прочитај: цео текст јеванђ. Лука XV. 79 на српском језику.)

Човек, о којем се у данашњем св. јеванђељу говори да је имао два сина, — није човек, него сам човекољубиви Бог и Отац на небесима. Синови му представљају: праведне и грешне људе. Правда је првобитна имовина човечје природе. Први од Бога саздани човек био је праведан, јер је створен по образу божјем, те је тако његова човечја природа била обучена у савршеној лепоту правде. С тога и старији син претставља првог, праведног човека, означава праведнике. А грех, као зло, које је произашло из преступа заповеди божје, претставља се у млађем сину, у којем је оличен

први човек, као преступник заповеди божје. Зато он означава грешнике. „Исти је рекао оцу: дај ми део имања што припада мени. И раздели им имање.“ Бог милостиви даде свима људима своје имање, све дарове своје. Сваком човеку даде Бог: разум, слободну вољу, здравље, крепост и лепоту, даде свима људима: сунце, месец, звезде, земљу и све што је на њој. И то даде разно свима праведним и грешним, јер сунце обасјава и добре и зле, блага кишица пада и на праведне и неправедне.

И старији син, праведни човек, све је то примио у славу Господњу, па је хвалио Бога и дивио се величанству неба и красоти света, а благодарио је, прослављао и клањао се Богу творцу свега што видимо и не видимо. А млађи син, грешни човек, узе богатство, које му Бог даде и отиде у далеку земљу, а то је: удали се од Бога и живео је зло и развратно у пијанству и блуду, те је тако упропастио имање

и дарове, које је од Бога добио. „И он се нађе на невољи, јер велика глад завлада у земљи где је он био.“ Грешан човек, који се удали од Бога и непрестано у греху живи, тај изгуби сва блага, која од Бога има и у његовој души и срцу глад завлада. Његову душу и срце страсти окамене тако, да грешник тај не може да чује, нити за срце његово може да прионе душевна храна, а то је: реч божја, наука божја, милостиња, љубав и правда. Јер где је изобиље злих и лукавих дела, тамо је оскудица у добрим и благим делима. Где нема страха божјег и послушности закону божјем, тамо је овладала глад душевна.

„И отишав понуди се код једнога човека у тој земљи и он га посла у поље своје да чува свиње. И жељаше наситити се са рошчићима, које су свиње јеле и нико му их није давао.“ Човек, који се навикне да ужива сласти земаљске, он их све више и више ужива и стара се како ће истима да наслажава тело своје. Такав се човек онда сједињава са нечистим и лукавим дусима. Од тих је један: дух блуда, други: прекомерног јела и пића, један: среброљубља, а други: свију осталих страсти, које пропаст човечју за собом повлаче. И блудни син стаде у службу код сатане и овај га посла у поље, а то је: показа му многое и разноврсне путеве греха. Уједно му даде да чува свиње, а то је: нағони га, да се наслажава и увесељава пристрасним помислима, страстима и свима нечистотама. Као грешник није могао да се насити греха, јер му је свака мисао, свака реч и свако дело грешно. И он жели да се насити греха, а не може, јер што год више греши, то све више и више за грехом чезне.

Па кад је блудни син дошао к' себи и увидео, да ће од глади умрети, да ће због тога, што не чини никакво добро дело, него само греши, — пронасти; — покајао се, те се у себи заверио да ће отићи оцу па ће му рећи: „Оче згрешио сам на небу и пред тобом и нисам достојан, да се назовем твој син.“ И када оцу отиде, а отац покајника љубазно прими, рашари руке, загрли га и пољуби. Бог, милостиви Отац наш, прима покајника грешника, који му се исповеда и од свега срца за грехе своје каје и указује му своје човекољубиво и очинско милосрђе. И слуге божје, пастири духовни речју поуке

одевају покајнике у најлепшу одећу врлине. За тим дају му прстен на руку, а то је: печат хришћанства, који ми делом задобијамо. Јер рука је знак деловања, а прстен је печат духа св. Вером и делима спасава се човек. И обућу дају му на ноге, а то је: дају му моћ и храброст, да може уништити непријатеља вере и цркве своје, те тако наоружан правом и истинитом науком св. јеванђеља, да може ступати на змију и скорију и сву силу вражију, те поћи путем спасења, поћи стопама заповеди божјих.

За тим са велике радости и из љубави према сину својему, дао је отац заклати теле угојено, да се веселе. То значи: Бог Отац из превелике љубави према грешном и палом роду људском, послао је на земљу сина својега јединца, који је своје тело човечије на смрт предао да крвљу својом спере са нас грехе, те и нама оставио, да се причестимо тела и крви његове за исцељење душе и тела својега. И сваки, који се покајањем обраћа од греха и удостојава се св. тајне причешћа, причињава радост и весеље Богу и Оцу и слугама његовим, пастирима духовним, јер је тај покајник „мртав био и оживео, изгубљен био и нашао се.“

Старији син замерао је оцу, што због неваљалог сина својега част држи.

Многи човек, који је на правом путу и који се труди, да што год више може добра дела чини, тај се више пута чуди, да Бог и највећем грешнику милост своју пружа. Многи човек и данас више пута негодује када види, да зли и неваљали људи често у свакој срећи и изобиљу живе.

Али ту нас сам Бог теши и ублажава са овим тихим и љубазним речима, говорећи: „Ти си увек са мном.“ То значи: Онај, који увек испуњава заповеди божје, као усиновљен Богу, заслугама Христовим, биће му угодан, полућиће највећу срећу, наследиће царство Бога и Оца. „А зар не треба да се радујемо и провеселимо, јер овај брат твој мртав је био и оживео је, изгубљен — и нашао се.“ Дакле треба да се радујемо и веселимо, када се и један само грешник покаје, јер Бог и анђели на небу радују се, када се један грешник Богу обрати и спасе, више него свима праведним.

Па чему нас учи, љубазни хришћани, да-

нашње св. јеванђеље? Учи нас: да чувамо блага, имање и дарове, које од Бога добивамо и да их корисно употребљујемо. Ако нам је Бог дао, да смо ум свој знањем обогатили, то да поучимо оне који не знају. Ако нам је Бог богатства дао, то треба, више него други, да помажемо бедним и сиромашним људима. Ако смо у части и достојанству, то да штитимо нападнуте, крепимо изнемогле, подижемо мало-дуне; па ћемо тако од Бога дароване нам таланте, које на корист и ближњег својега употребљујемо, и удвостручити.

Блудни је син неразумно и грешно употребио све имање своје, те је допао највеће невоље. Но дошавши к себи обратио се оцу, који га опет радосно прима.

И ми, љубазни моји, који у овој плачевној земаљској долини живимо, те овај смртни живот свој од дана на дан потежемо и непрестано се са страстима боримо и у грех упадамо; — сада у ове дане, када нам се „двери покажања“ отварају, покажмо се за грехе своје, те у наступајуће време часног и великог поста

Војка, 1894.

исправимо живот свој, заверимо се да нећемо грешити, исповедимо се и причестимо се. Приступимо Оцу небесном са речима: „Оче згрешио сам на небу и пред тобом и нисам достојан назвати се сином твојим“; и Бог ће нас у своју милост примити.

Ако смо пак на добром путу, то не треба да презиремо највеће грешнике нити да нам је неугодно и да смо злобни на њих, што их Бог прима и на њих своју милост излива. Бог је милостиви Отац нас свију, па хоће све нас тихим и љубазним речима да к себи призове. Па ако се ми будемо одазивали гласу и позиву божјем, па будемо у себе примали само пречисто тело и животворну крв Христову по срдачном покајању за грехе своје, са потпуном надом на милост божју, то ће онда сваког појединог од нас Бог примити кротко и милостиво, загрлiti нас и царства својега небесног удостојити. Сваком поједином од нас рећи ће Бог: „Овај син мој био је мртав грехом и оживео, изгубљен — и нашао се.“

(По руском)

Милан Попадић.

Древност употребљавања и символичко значење спољашњих знакова и радња при молитви.*

Права молитва, која излази из дубљине срца, по тијесној свези душе с тијелом, не може а да се не искаже у спољашњим знацима: *сједце мое и плотъ мој возвраща сѧ в Нозѣ живѣ* (пс. 83, 3.), — је извјетка сједца глаголиста ѡуста (Лука 6, 45.). Да би спољашњи израз молитвеног духа при заједничком богослужењу био једнолик и лијеп, одавна, је православна црква одредила положај, у каквом се морају приносити заједничке молитве и спољашње знаке, који имају пратити молитву. Такови спољашњи знаци и радње јесу: 1.) стајање, 2.) откривање главе, 3.) окретање према истоку, 4.) поклони, 5.) клењење, 6.) падање на земљу, 7.) дизање руку и очију к небу и 8.) крсни знак.

1.) *Стајање за вријеме молитве.* Стаяње је управо природни положај онога, који се

моли: ако се дух узноси, не може ни тијело остати на миру. Такав положај за вријеме молитве потпуно одговара величанству Врховнога Сушаства. Кад ми стојимо пред оним, кога поштујемо и слушамо, то смо тим више дужни стајати за вријеме молитве пред Богом, пред којим миријаде анђела и архангелита стоје са страхом и трепетом (Ис. 6, 2.; Дан. 7, 10.; Апок. 7, 11.). Стаяње за вријеме молитве потпуно одговара и самом позиву хришћанина: по учењу ап. Павла (1. Кор. 16, 13.; Еф. 6, 14.; Филип. 4, 1.), сав живот хришћанина има бити непрестаним служењем Богу; а ако хришћанин мора свагда бити на опрезу и стајати на стражи свога душевног спасења, то је тим више дужан чинити то за вријеме своје молитве при богослужењу. Већ у старозаветној цркви молили се Јевреји стајећи не само у јерусалимском храму, где није било

* Ова расправица преведена је из красног руског духовног листа: „Руководство для сельскихъ пастырей“ г. 1892. (бр. 5., 6. и 9.), — а пријевод је читao у мартовској сконцитрици богословског друштва „Слоге“ г. 1893 редовни друштвени члан Ђуро Т. Марковић, богослов IV. године.

www.uniједала, него и у синагогама (Мат. 6, 5.). У таком се положају молили и стари хришћани, као што о том свједоче Јустин мученик, Тертулијан, и многи други оци и учитељи црквени, који су живјели за првих вијекова хришћанства. „По том (послије наставе и поуке, коју изговори предстојник цркве) ми сви устајемо и молимо се“, — вели св. Јустин мученик, описујући свршавање литургије у дан Сунца (недјеља) (1 апол. гл. 67.), а Тертулијан пријеђује: да се само незнабоши моле сједећи, да хришћани у том не треба да им подражавају, јер кад би се хришћани сједећи молили, то би већ тиме показивали, као да се моле од биједе, немарно (о молитви Господњој гл. 12.). У осталом, стара хришћанска црква није се безусловно држала правила да треба за вријеме богослужења стајати: она је допуштала сједети док се говориле поуке (то се може видjetи из горе наведеног свједочанства св. Јустина мученика), док се читала тумачења св. Отаца на Апостол и Јеванђеље, Пролози, Синаксари, животописи светих и док се пјевале пјесме пред тим читањима, *које су отауда и добиле назив: „сједални“*. И данас допушта Православна Црква, како свећенослужи-

тељима, тако и свјетовњацима да могу каткада сједети за вријеме богослужења. Тако она дозвољава епископима и свећеницима сједети док се чита Апостол; сви они који се моле могу сједети док се читају сједални (осим само њеких), док се читају т. зв. „уставне“ поуке (св. Отаца), Пролози, Синаксари и животописи светих. То је право Црква давала и даје вјерним с тога, да би они, при пројденом богослужењу могли пажљivo и без умора саслушати све оно, што се садржи у Пролозима, Синаксарима, животописима светих и т. д. Но код свих молитава, особито оних, које изговарају свећенослужитељи, хришћани су свакда обvezани стајати. Већ је Тертулијан признавао недостојним молити се сједећи, особито за вријеме, кад пред лицем Бога живога стоји анђeo молитве — свећеник (о молитви Господњој гл. 12.). За тим гласом старога учитеља и представника западне Цркве, није пошла каснија римско-католичка црква, која је, удаљивши се од чистоте апостолскога предања, довела своју снисходљивост људским немоћима до крајности тиме, што је дозволила сједети чак и за вријеме најважнијих молитава.

(Наставиће се.)

„О устројству месних српских црквених скупштина и одбора, у митрополији Карловачкој, и о избору њихових чланова“.

(Свршетак)

Ако не узбуде никаквог приговора против самог начина избора, или против изабраних лица, или ако се призив поднео, по коначном његовом решењу, закаже председник скупштински скупштину и позове у њу и новоизabrane скупштинаре.

По §. 19. П. Б. скупштинари се бирају на 6 година.

Ако се пак бира цела скупштина из нова, пошто се стара распусти, онда се скупштинари бирају на 2, односно 4, односно 6 година. Т. ј. једна се трећина бира на 2, једна на 4, а једна на 6 година. Прве две трећине испадају коцком, а последња сама по себи иступа.

Н. п. у Н. изабере се у јануару 1894. год. нова скупштина, у којој има 30 скупштинара. После 2 године, т. ј. у октобру* 1895. год. у

редовној скупштини, напишу се имена свију 30 скупштинара (треба написати и председничко и потпредседничко име) на засебном листићу, и од 30 листића извјку се 10. Чија имена буду написана на тих 10 листића, ти преостају бити даље скупштинари (не престају бити одмах, него тек онда, кад се на њихово место у јануару 1896. г. изаберу други, при ком избору и они могу по ново изabrани бити).

У јануару 1896. г. по напред описаном начину треба изабрати 10 нових скупштинара.

После 4 године, т. ј. у октобру 1897. г. напишу се имена заосталих од изабраних 1894. г. 20 скупштинара на засебне листиће (ако код првог извлачења нису извучени били листићи, на којима је било написано име председничко и потпредседничко, треба и њихова имена написати, односно онога, чији листић са именом од њих двојице код првог извлачења није био

* Јер се скупштина редовно држи месеца октобра (§ 21. Б. најв. реескр.).

извучен), и од њих опет 10 листића извуку. Чија имена буду написана на тих 10 листића, ти престају бити даље скупштинари, односно остају до времена, док се на њихово место не изаберу нови скупштинари, или и они сами не буду по ново изabrани.

У јануару 1898. г., по напред описаном начину, треба изабрати 10 нових скупштинара на њихово место. И при овом избору могу по ново изabrани бити за скупштинаре, који су извучени били у октобру 1897. год.

После 6 година, т. ј. у октобру 1899. г. без извлачења престају бити скупштинари и оних 10, што су изabrани били пре 6 година т. ј. 1894. г. а у јануару 1900. г. по напред описаном начину треба изабрати 10 нових скупштинара на њихово место. И при овом избору могу по ново изabrани бити за скупштинаре, који су били изvучени у октобру 1899. год.

Оних 10 нових скупштинара, што су изabrани 1896. год., имају бити скупштинари све до 1902. г., оних 10, што су изabrани 1898. г. до 1904. г., а оних 10, што су изabrани 1900. г. до 1906. г.

Према овоме, само код изabрате у један мах целе скупштине, за прве 2 односно 4 го-

дине, код $\frac{2}{3}$ скупштинара не траје мандат 6, већ 2, односно 4 године, а доцније траје 6 година.

Ако се пак које место у скупштини упразни исељењем ког скупштинара, или смрћу, оставком, избором у одбор, губитком својства за то, или искључењем, то се онда по § 19. П. Б. место таково има попунити у идућој скупштини т. ј. тако поставша празна места попуњује (бира) сама црквена скупштина, а не сви бирачи, а по наредби Саборског Одбора од 20. јуна 1884. „тим начином изabрани нови скупштинар ступа на место онога, у коме се случај упразњења додгио, те доследно мандат тако супституисаног скупштинара има трајати само донде, докле би важност имао мандат претходника му, односно докле траје мандат оне трећине, којој је претходник припадао.“

Да би се могло знати, кад је ко изabран за скупштинара, треба у записнику скупштинском исписати имена свију скупштинара, и код сваког ставити, кад је изabрат за скупштинара.*

* Није нам јасно. Јер кад је који скупштинар изabран, то се види из записника оне скупштине, у којој је избор обављен. А записнике ваља чувати и у реду држати, пак ће се то знати увек, а толи у року од 1—6 година. Ур.

(Свршиће се).

ХРИШЋАНСКО, А НАРОЧИТО ПРАВОСЛАВНО МИСИЈОНАРСТВО У КИТАЈСКОЈ ЦАРЕВИНИ.

Саопштио **Владимир Димитријевић**, студент богословије.

(Свршетак.)

Албазинци буду уврштени у гарду цара Кангија, и добише неке повластице према другим гардама. После смрти свештеника Леонтијева (1700.) обратише се Албазинци цару китајском са молбом, да из Русије добави нове свештенике. Канги прими ту молбу повољно, па отправи својеручно писмо рускоме двору, на што Петар Велики послал 1713. у Пекинг архимандрита *Иларијона* (по рођењу Пољака), виши свештеника и т. д. То беше прва руска црквена мисија у Китају; она стиза у Пекинг год. 1716., и конституише се осим архимандрита још из једнога јеромонаха, јерођакона, два протопопа, три студента и једнога црквењака — свега дакле из девет лица. Иларијон умре у Пекингу већ 1719.; сахра-

нише га у руско гробље, источно од цркве. Земљиште за то гробље, које је од прилично велике вредности, поклонила је китајска влада Албазинцима; православне и данашњим даном ту сахрањују.

Исправа би утврђено, да се црквена мисија сваких десет година мења, али те периоде нису увек тачно одржали: заплети на границама, као и у Европи, и тому слично, проузорчише, те је по гдекоја мисија остала у Пекингу по петнаест, па и двадесет лета, док се могаде вратити у своју постојбину, и тек 1840-те утврдише, да се она има мењати сваких шест година. У осталом би године 1860 црквена мисија од политичке мисије одељена, и стоји од онда под непосредном

управом Светога Синода; уједно не утврдише, колико година мора свака мисија остати у Пекингу, као ни то, из колико свештеника да се састоји. Прва мисија би 1729-те, дакле након једно тринаестогодишњега пребивања, одмењена. У китајско-руском уговору од год. 1728 (склопљен на реци Боро), добише Руси, осим разних комерцијалних повластица од стране Китајске, још и ту дозволу, да могу подићи и једну школу, у којој би се — на рачун самога китајскога цара — известан број руских студената учио китајском и манџурском језику. Завод је још пре педесет година затворен. Уједно је уговорено, да се мисија састоји из четири свештеника, даље из шест световњака, који би имали да изучавају китајски и монголски језик. Ова мисија, на броју трећа, би одмењена год. 1736, а четврта и пета сљедоваше год. 1745., односно 1755.

Између год. 1756. и 1760. породише се међу Русијом и Китајем неки заплети, јер два цунгарска канала пређоше Русији, и изгледаше тада, као да ће између те две силе и до рата доћи. Због тих запетих одношаја нареди китајска влада, да руски свештеници, који су у Пекингу, не смеју једно време напуштати својих станова. Но стари добри одношаји између Русије и Китаја бише на ново повраћени, и изузев тај једини догађај, китајска влада поступаше са руским мисионарством, колико се само захтевати може, предусретљиво. То се види и отуда, што је Китајска потпомагала руске мисијонаре све до последњега уговора (у Тиенчину год. 1858.) са 1000 рубаља и 10.000 кг. ширина годишње; осим тога добијаху они сваке треће године 600 рубаља, да отуда плаћају један део трошкова на одело. Мисија од год. 1755. би тек 1771. одмењена; она се вратила у Русију након шеснаест година. Новији мисијонари стизају у Пекинг 1694, 1808 и 1820. Овом потоњом мисијом управљао је Тимковски, који је познат са свога путописа, што је и на немачки преведен (1825). Она је знаменита с тога, што је приликом свога повратка (1830) понела са собом и ванредно скупоцену китајску књижницу, својину чуvenога оца Хијацинта и других мисијонара, у Петроград, да се чува у царској библиотеци; књиге беху тешке преко 8000 фуната.

Од год. 1840. боравила је свака мисија у Пекингу око 10 година. Најзначајнија је међу

њима она од 1840. до 1850.; њезини чланови беху ученому свету са својих књижевничких радова опште познати архимандрит *Палаџије* и велики оријенталиста *Василијев*.

Напоменујмо већ, да је год. 1860. црквена мисија одељена од политичке. Прва лежи на крајњој североисточној тачци „Татарскога града“, т. ј. правога Пекинга; позната је под именом *Пеј-Куан*, за разлику од *Нан-Куан*, рускога посланства, која лежи на југу Татарскога града, и сачињава средиште тако зване четврти странаца. Када у Пекинг дође прва руска мисија (1716), би *Нан-Куан*, у коме живљају руски конзули, претворен у неку врсту манастира, стила чисто китајскога. Год. 1727. почеше радити једну цркву; она је била у суседству манастира, а би готова 1734. Но манастир беше око шесетих година нашега столећа близу да се сруши, те га морадоше поправљати. Трошак је изнео до неких 40.000 рубаља, а стил је задржан мањом онај првобитни, китајски. *Пеј-Куан*, или данашња црквена мисија, заузима место, на коме је пре тога био будистански храм; исто је китајски цар Канги поклонио заробљеним Албазинцима. Год. 1792. би тај храм претворен у хришћанску цркву, посвећену св. Николи; но већ 1827. дође та црква у тако рђаво стање, да је ваљало дизати нову. Нова је црква подигнута на месту старе. Зграде, у којима живе мисијонари, подигнуте су из нова шездесетих година; уједно су на скоро после тога саградили у не-посреднеј близини и зграде за школе. Богослужење држи се недељом и празничним данима у обе цркве, како у *Пеј-Куану*, тако и у *Нан-Куану*.

У свези са *пеј-куанском* мисијом стоје две школе, једна за мушки а друга за женску децу. Мушки школу полазе око 50 ћака, које поучавају елементима китајске науке, читању и писању; уједно се уче и веронауци. Припуштају тој школи само ону децу, која су у хришћанској заједници. У женскоме заводу, који имаде 25—30 ћака, главно је такође веронаука, читање и писање, али се не пушта из вида ни шав, плетење, вѣз и т. д. Завод тај стоји под надзором китајске матроне. Само у случају да су деца врло сиромашна, набавља им мисија одело и храну. Последица је те школе, да скоро сви Албазинци, мушки и женски, знају читати и писати. Приликом удавбе добијају девојке од

мисије нешто мираза; што се тиче церемонијала при венчавању, тај наличи нешто на китајски.

www.uniib.org Неких 8 миља од Пекинга лежи крај воде

Шејхо место, које се зове Тунг-тинг-ан, где Руси имају такође своје мисионаре. То је једина мисионарска постја руска ван главнога града. Ту је општину основао 1863. свештеник *Исаија*. Из средстава, што их дарују богоугодни трговци из Кијахте, сазидали су храм, коме сада припада око 100 хришћана.

Православна мисија у Пекингу има двојаку сврху: прво, да фунгира душестаратељски међу старим хришћанима, Албазинцима и Русима, а друго, да ствара међу Китајцима проселите. Но Синод налаже мисионарима строго, да добро пазе при том послу, па само оне да примају као обраћене, о којима су се уверили, да су дух хришћанске науке и појмили. Узима се, да у Пекингу и околини 20—30 Китајца прелази годишње у православље; број руско-китајских хришћана може износити у Пекингу и околини до 5—600 душа.

Албазинци, који, као што је већ наведено, сачињавају један део цареве гарде, постадоше временом скоро прави Китајци. Они се одевају китајски, а женидбом са урођеним женскињем добише скоро прави китајски тип. Они живе мањом у близини Пеј-куана, и има их до 140 породица; још и дан данашњи одани су Русији и срцем и душом. Узме ли Албазинац себи за жену Китајку или Манџуанку (што такође није мала повластица), тада жена обично прелази у православље. Албазинци припадају највиђенијој између осам китајских застава; они јесу и данас војници, који врше војничке службе, али имају и својих војничких повластица. Они стоје под једним вишом часником — Албазинцем — који добија плату

8 таела (око 25 ф.) месечно. Свака поједина албазинска породица добија месечно по 3 таела, а годишње по 20 цака пиринџа.

Особље руске мисије састоји се сада из једнога архимандрита и три свештеника. До деобе црквене мисије од политичке, т. ј. до год. 1860., издржавала је и прву руску влада, и то са 16.000 рубаља годишње; одатле су 1000 рубаља трошили на одгајивање младих Албазинаца. Но то не сачињаваше целокупни приход мисијин; њу вредно потпомажу и руски трговци из Ханкауа, Тиенчина, Калгана, Оурге и Кијахте. — Од год. 1860. добија мисија новце од Синода, који даје у ту сврху 12.000 рубаља годишње.

И ако једној такој мисији не спада у делокруг, да се бави и књижевничким радом, то су руски мисионари продуцирали до сада много бројна, драгокупа дела о Китају. Садржај им је мањом политички, религиозни и социјални живот китајски; факт, да су многа између тих дела преведена и на стране језике, нарочито на немачки и француски, показује већ, од каквога су она опште знанственога значаја и вредности.

Ваља навести још и то, да мисионарима руске цркве беше дозвољено остати у Пекингу и тада, када су из Китаја претерали не само језуите него и све остale европске мисионаре. То се тумачи тиме, што се руски мисионари нису никада плетали у политичке интриге.

Толико, ето, речени „Источно-азијски Лојд“ о мисионарском раду руском међу Китајцима; а завршује тај свој чланак са речима: Па и ако ти мисионари само врло мало доприносе обраћању Китајца у хришћанство, то је бар наука за сва времена много захвална тој малој чети скромних свештеника на скупоченом приплоду литературе о Китају.

КЊИЖЕВНЕ ОЦЕНЕ И ПРИКАЗИ.

Извјештај српско-православног богословског сјеменишта за Босну и Херцеговину у Ријељеву код Сарајева, за школску годину 1892—93. Уредио протопресвитер Петар Петрановић, ректор богословије. — Година VI. Сарајево, земаљска штампарija 1893.

На првом месту тога извјештаја, под А., штампана је кратка расправа: „За чим треба у

васпитању да нам је највишестало?“ од Р. Каљембра.

Намера расправи јесте, да покаже, е је „образовање религијозно-моралног карактера оно, за чим треба у васпитању да нам је највишестало, а особито данас, јер по Дистервегу: „што су год слободније форме живота, то строжије мора бити васпитање.“ А јер су данас „форме живота“

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
врло слободне, то и вешина треба да буде што строжије, у хришћанском, религијозно-нравственом духу, јер такво вешина је једина чврста и стална гаранција за вредност појединца, породице, државе и целога човештва.“

У другом делу извештаја, под Б., школске су вести и то 1. „промене.“ Та промена односи се на сам преобразај завода. Од шк. г. 1882/3., кад је основано богословско семениште у Рељеву, до школ. г. 1892/3., постојало је ово са наставним планом, у којем су измешане биле богословске науке са неким важнијим предметима из гимназијске научиве основе, а примани су у њих питомци већ из основних школа. Такву организацију богословског семеништа захтевале су ондашиње и тадашње прилике, а особито та околност, што су у њима ступили ученици већ из основних школа, јер добро уређених средњих школа и не беше у Босни и Херцеговини тада, па да би у богосл. семениште могли долазити питомци са већом претходном спремом. Према томе, као што извештај казује, питомци семеништа и кандидати свештенички су „само у овако основаној богословији могли, да попуне оно, што су на брузу руку и у кратко слушали, учили и прешли у основној школи из разнијех вјерозаконских и свијетовнијех предмета, па да стеку како из богословскијех, тако и из другијех свијетовнијех наука бар онолико знање, колико се према ондашињим приликама могло захтјевати и колико је од пријеке потребе било, да зна и да о њима појма има један кандидат за свештеничку и парохијалну службу у овијем покрајинама.“

„Ну, пошто се видило и познalo, да је ова богословија у току већ пуних 10 година онстанка свога, у пуној мјери задовољила свима онијем акутнијем и примитивнијем потребама, због којих је с почетка овако уређена и организирана била; те пошто се у току тога времена још и то примјетило, да се ушљед бољег уређења свијежих основнијех и средњих школа и завода, битно развила у овијем земљама и сама култура у свима гранама и слојевима народа: то се онда и у погледу ове богословије појавила нека друга потреба, нека друга мисао и жеља, т. ј. потреба, мисао и оправдана жеља, да се и ова богословија друкчије уреди или тачније да кажемо, да се иста богословија замијени са другим стручним — чисто богословским училиштем.“

„На ову племениту мисао о потреби преуређења ове богословије дошло је у првом реду

Његово Високопреосвештенство наш врли и опште љубљени А.Е. и митрополит дабро-босански госп. **Борђе Николајевић**, па пошто је у томе смислу саслушало мњење своје консисторије и разабрало засебне назоре ректората и сваког појединог заводног наставника: то се онда Његово Високопреосвештенство одважило, да у ствари преуређења ове богословије поднесе високој земаљској влади своје образложене предлоге односно представку, по којој би се исто преуређење најподесније дало извести.“

Представка је та и успела. Сљедовала је наредба у погледу том.

А јер и нас у митрополији карловачкој интересује, и увек треба да интересује, развитак и напредак српско-православног до сад семеништа, а од сад богословског училишта у Релеву, као и цео остали живот наше миле браће у српској православној цркви у Босној и Херцеговини, и јер многим нашим читаоцима не ће доћи до руку извештај, којега овде приказујемо, — држимо, да ћемо и своју дужност учинити и читаоце своје задовољити, ако целу односну наредбу овде прештампамо.

То чинимо и за то, јер у тој наредби има доста, што треба да знамо и запамтимо. Наредба гласи:

„Наредба

земаљске владе за Босну и Херцеговину од 30. јуна 1892., бр. 60.290/1., о претворењу источно-православног свештеничког сјеменишта у Релеву.
у источно-православно богословско училиште.

(Одобрена Превишњим решењем од 21. јуна 1892. год.)

§ 1. Источно-православно свештеничко сјемениште, устројено наредбом земаљске владе за Босну и Херцеговину од 10. јула 1883., бр. 12.268/1. (Зборник закона за 1883., бр. 104) за образовање источно-православног свештенства за Босну и Херцеговину, претвара се у источно-православно богословско училиште за Босну и Херцеговину.

§ 2. Источно-православно богословско училиште за Босну и Херцеговину издржаваће се под надзором и контролом босанско-херцеговачке земаљске владе са свијем из босанско-херцеговачких земаљских представа. Оно се изједначује потпуно с државним заводима.

§ 3. У источно-православно богословско училиште за Босну и Херцеговину примају се питомци из све три источно-православне дијецезе

Босне и Херцеговине, дакле из дијецезе сарајевске, доњо-тузланске и мостарске.

www.unilib.rs § 4. Као питомац може у источно-православно богословско училиште бити примљен онај, ко је источно-православне вјериоисповједи, припадник Босне и Херцеговине и ко је с добрым успјехом свршио вишу гимназију у Босни и Херцеговини или у којем од обадва државна подручја монархије. Да ко буде примљен у источно-православно богословско училиште, не мора до пријинјети свједоцбе о испиту зрелости, већ је довољно, да допринесе свједоцбу, да је с добрым успјехом свршио VIII. гимназијални разред.

§ 5. У источно-православно богословско училиште прима земаљска влада за Босну и Херцеговину на предлог оног источно-православног митрополита или епископа, чијој дијецези питомац припада.

§ 6. Источно-православно богословско училиште за Босну и Херцеговину састоји се из четири (4) годишта. У њему се морају предавати ови наставни предмети:

1. црквено-словенски језик;
2. грчки језик;
3. литургија и тумачење литургичких књига;
4. морално богословље;
5. црквена историја и патрологија;
6. црквено право;
7. основно богословље (апологетика);
8. тумачење Светог Писма;
9. догматика;
10. пастирско богословље;
11. омилитика;
12. катихетика;
13. педагогика и методика;
14. увод у Св. Писмо старог и новог завјета (изагогика);
15. стилистика (црквени пословни стил);
16. пољопривреда;
17. црквено појање и црквено правило;
18. хигијена (и то дијететика т. ј. приватно и јавно његовање здравља).

Науковна основа т. ј. разредба, колико ће се сахата недјељно и у којем годишту који наставни предмет предавати, установиће се наредбеним путем.

§ 7. Наставни језик је за све предмете српски језик.

§ 8. За предавање горе наведених богословских наставних предмета и грчког језика системизује се на источно-православном богословском

училишту управитељ и четири редовита професора; за наставу у црквеном појању и црквеном правилу, као и за наставу у пољопривреди и хигијени потребити број помоћних учитеља.

О подјели поједињих наставних струка међу системизовано наставничко особље одлучује земаљска влада за Босну и Херцеговину, саслушавши прије о томе источно-православног митрополита у Сарајеву.

Но ипак вриједи као правило, да је сваки редовити професор дужан настављати недјељно најмање петнаест (15), а највише осамнаест (18) сахата.

Исто је тако дужан управитељ богословског училишта држати предавања, но то највише 10 сахата недјељно.

§ 9. Управитељ, који има стајати у седмом (VII.) дневном разреду, побираће одмах, чим буде за таковог намјештен, годишњу плаћу од 1600 фор., за тим службени (активитетни) доплатак од 700 фор. и стан у нарави у заводу.

Редовити професори, који стоје у осмом (VIII.) дневном разреду, добијаће одмах, чим буду као такови намјештени, годишњу плаћу од 1200 фор. и службени (активитетни) доплатак од 400 фор.

Управитељу и професорима припада осим тога ануитетни доплатак, и то послије првих у дефинитивном својству успјешно извршених пет година службе доплатак од 400 фор., а послије двадесет година такове дефинитивне службе до платак од даљих 400 фор., тако да ће послије двадесет у дефинитивном својству успјешно извршених година службе састојати берива управитељева из плаће од 2400 фор. и из службеног (активитетног) доплатка од 700 фор., а берива професорска из плаће од 2000 фор. и службеног (активитетног) доплатка од 400 фор.

Помоћни учитељи добијају годишњу награду, коју ће земаљска влада за Босну и Херцеговину од случаја до случаја установити.

§ 10. У погледу опекре управитеља и професора, те њихових удовица и њихове дјече вриједе установе мировинског прописа, који је Превишим одобрењем од 12. новембра 1885. издан за чиновнике и служитеље, намјештene у грађанској управној служби Босне и Херцеговине, као и за удовице и дјецу тих чиновника.

§ 11. Управитеља и редовите професоре именује на предлог источно-православног митрополита сарајевског и земаљске владе за Босну и

Херцеговину ц. и кр. заједничко министарство; помоћне учитеље пак поставља босанско-херцеговачка земаљска влада споразумно с источно-православним митрополитом сарајевским.

§ 12. За управитеља и за професоре могу бити намјештени само такови натјецатели:

а) који припадају источно-православном свјетовном или редовничком свештеничком стаљежу;

б) који су припадници Босне и Херцеговине или једног од обадва државна подручја монархије, и

в) који су у једном од обадва државна подручја монархије односно у Босни и Херцеговини свршили вишу гимназију и положили на таковој испит зрелости, а за тим су у једном од споменутих подручја свршили богословске науке у којем потпуно уређеном источно-православном богословском училишту и који најпослије докажу своје оспособљење за дотичне научковне струке.

О томе, да ли се који натјецатель за мјесто управитеља или за које мјесто професорско има претходно подвргнути пијменом стечајном испиту и усменом покусном предавању, или да ли је довољно да се искаже, да је дјеловао као учитељ или као списатељ, одлучује земаљска влада за Босну и Херцеговину саслушавши прије тога о томе источно-православног митрополита сарајевског.

§ 13. Помоћни учитељи морају исто тако бити припадници Босне и Херцеговине или једног од обадва државна подручја монархије.

§ 14. Уз источно-православно богословско училиште постојаће takoђер сјемениште, које ће се имати издржавати исто тако из босанско-херцеговачких земаљских средстава и у којем ће питомци богословског училишта добијати бесплатно стан, храну и одјело као и богословску наставу.

Колико ће се богословских питомаца у богословско училиште примати и у сјеменишту препитавати, одредиће се наредбеним путем.

§ 15. Управитељу источно-православног богословског училишта спада у дужност под његовом одговорношћу:

1. судјеловати према потреби у настави (§ 8.);

2. руководити и надзирати укупну наставу на богословском училишту;

3. руководити укупну управу (администрацију) богословског училишта и с њим спојеног сјеменишта;

4. састављати годишње прорачуне за училиште и за сјемениште, који прорачуни добијају ваљаност за дотичну годину, пошто их одобри земаљска влада за Босну и Херцеговину;

5. надзирати и вршити дисциплину над професорима, помоћним учитељима, питомцима и над осталим особљем, које ради у богословском заводу и у сјеменишту;

6. одређивати богослужење и остале вјеро-законске и црквене послове у заводу;

7. поднашати мјесечна извјешћа источно-православном митрополиту сарајевском о напретку и владању питомаца као и о наставничкој дјелатности и понашању укупног наставничког особља.

§ 16. Професори морају управитеља у испуњавању његових дужности крјенку потномагати и дужни су безусловно му се покоравати.

§ 17. За обављање административних посла богословског училишта и сјеменишта до-дијелиће земаљска влада за Босну и Херцеговину споразумно с источно-православним митрополитом сарајевским управитељу још економа, коме ће земаљска влада одредити годишњу награду, као и потребито послужитељско особље.

Економ има припадати источно-православном свештеничком стаљежу и мора бити неожењен или удовац без дјече.

§ 18. Непосредни надзор над дјеловањем богословског училишта, као и над управом истога и с њим спојеног сјеменишта припада источно-православном митрополиту сарајевском, који ће имати сваке године, кад се доврше годишњи испити, поднијети високој земаљској влади за Босну и Херцеговину, као врховној надзорној власти, извјештај о успјеху наставе и о цијелој управи завода и сјеменишта.

§ 19. Држање годишњих испита као и евентуалних испита при свршавању богословије уредиће се наредбеним путем.

К овим испитима слаће своје повјеренике како земаљска влада за Босну и Херцеговину, тако и источно-православни митрополит сарајевски.

Прелазне установе.

А. Установе горије наредбе ступају у живот почетком школске године 1892./93. и то тако, што се има отворити прво годиште богословског училишта и намјестити један професор. Тим часом укида се прво годиште постојећег источно-православног свештеничког сјеменишта.

Школске године 1893./94. има се отворити друго годиште с другим професором; школске године 1894./95. треће годиште с трећим професором; школске године 1895./96. четврто годиште богословског училишта с четвртим професором, односно ваља одговарајућа годишта постојећег источно-православног свештеничког сјеменишта по мало укидати.

На тај начин активираће се почетком школске године 1895./96. источно-православно богословско училиште са сва четири годишта и од тога часа почињући престаће дјеловати источно-православно свештеничко сјемениште устројено наредбом земаљске владе од 10. јула 1883., бр. 12.268/І. (Зборник закона из 1883., бр. 104.).

Б. Земаљска се влада овлашћује да може течајем првијех осам година, почам од школске године 1892./93., примати као питомце у источно-православно богословско училиште и гимназијалне ученике, који су успјешно свршили шести евентуално пети разред гимназије, у колико не би било натјецања, који су успјешно свршили потпуну вишу гимназију". —

На темељу ове наредбе, као што извештај каже, укинут је почетком школ. године 1892./3. І. разред српско православног богословског семеништа по старој системи, а отворен је І. разред нове преуређене богословије, односно православног богословског училишта.

Непосредни му надзорник је данас високо-преосветлени господин митрополит сарајевски *Ворђе Николајевић*.

Наставници су му 1.) протопресвите *Петар Петрановић*, ректор семеништа, односно богословског училишта, а служи од г. 1883. и предаје пастирско богословље са катихетиком и омилитику; свега 6 сахата на недељу;

2.) протопр. *Тома Алагић*, редовни професор, учитељ црквеног појања и разредни старешина у І. разреду. Служи од г. 1883., а предаје: увод у св. писмо, историју хришћанске цркве, каноничко право, грчки језик и црквено појање, свега 24 с. на недељу.

3.) протопр. *Филип Милошевић*, редовни професор и разредни старешина у ІІ. разреду. Служи од 1884. г. и предаје: тумачење св. писма, доктрично богословље, морално богословље и црквено словенски језик; свега 19 с. на недељу.

4.) Световњак *Радослав Калембер*, редовни учитељ и чувар антрополошко-физикалног и природописног кабинета. Служи од 1883. г. а пре-

даје: математику, физику, хемију и пољо-приреду; свега 14 с. на недељу.

5.) Световњак *Ђуро Бугарски*, привремени учитељ, разредни старешина у ІІІ. разреду и чувар географског кабинета. Служи од г. 1885., а предаје: немачки језик, земљопис и повеља света; свега 16 с. на недељу.

6.) Световњак *Божидар Никашиновић*, додељени редовни учитељ трговачке школе, разредник у ІV. разреду и привремени заводни економ. Служи од 27. марта 1891., а предаје: психологију и логику, физ. антропологију и педагогику, методику, српски језик, стару српску црквенословенску књижевност и стилистику; свега 13 с. на недељу.

Здравствени надзорник заводни је др. Леопольд Глик, окружни лечник І. разреда у Сарајеву.

За тим се у извештају излаже преглед наставног градива, што је свршен у току школ. године; на даље попис књига, које су поклоњене књижници заводској и које су за исту купљене „из дотичне дотације“, коју завод добија од владе на расположење. „Према томе прирасту, заводна књижница, крајем школ. год. 1892./3., броји 616 наслова у 1005 комада или свезака, књига и брошира, а у вредности од 1657 ф. 80 н.“

Под бр. 7 саопштавају се, у извештају том, главније наредбе зем. владе, а под бр. 8. летопис завода од дотичне школ. године.

Исход класификације ученика био је следећи у сва 4 разреда: са одличним успехом 12, са врло добрым 14, са похвалним 12, са добрым 3; са довољним 0, са недовољним 1, сасвим недовољним 1.

(На таквом успеху: евала!)

У І. разреду преустројеног богословског училишта било је 4 ученика; а у остала три разреда, за сад још семеништа, било је свега 39 ученика.

Осим тога нам извештај казује, а ми са задовољством наглашавамо, да се у сарајевској гимназији спремају 12 ученика, приправника за ново богословско училиште, који у то име уживају стипендије од босан. херцеговачке зем. владе.

По статистичком прегледу укупних ученика, излази, да су ови по роду синови: свештенички 18, чиновнички 1, војнички 1, трговачки 5, занатлијски 2, а тежачки 14.

Радујемо се досадањем напретку рељевске богословије, а желимо јој и од сада напредак све већи и све бржи!

Надамо се, да ћемо ове године, на овоме месту, приказати и извештај нашег карловачког богословског училишта, који би требао такођер

да се сваке године штампа. Има га ко написати, а ваљда ће бити за штампање његово и — новаца.

—р—

Б Е Л Е Ш К Е.

— (Свети Патријарх Георгије подиже нову српску школу у Белом Брду.) Добили смо из Белог Брда допис, који нам обелодањује ново доброчинство Његове Светости г. Патријарха Георгија и износи нов доказ Његова искрена старања за српске вероисповедне школе. Тај допис гласи:

„Ко је позорно пратио деловање Његове Светости г. Патријарха Георгија, тај је могао увидити, да Он добро познаје потребе свога народа, те не само да се за исте, као врховна поглавица народна, брине и стара, него и материјалне жртве из свога властитога иметка за њих приноси.

Његов најновији дар, којим полаже 10.000 форината на оснивање фонда за уздржавање српских народних школа, јасним је доказом, да је Он, што ни један до сад, бистрим својим оком јасно видио, где нам ваља порадити, ако хоћемо и желимо да наш народ буде сретан и напредан и да се Србство наше у мору туђинштине чисто очува.

Да Његова Светост, тако рећи, систематично ради за напредак српских основних школа, сведочи нам онеп један Његов новији племенити дар српско-народној основној школи у Белом Брду.

У том сиромашном селу властелинства Даљеког живе преко 2000 православних душа и има до близу 300 способне за школу деце. У истом месту постојала је до сад једноразредна обосполна опћа пучка школа са полдневном обуком, смештена у некој тесној изби општинске куће. Ово јадно стање поменуте школе јако се коснуло племенитог срца Његове Светости. С тога је свети патријарх, под условом, ако се иста опћа пучка школа претвори у српску вероисповедну школу, обвезао се по своме изасланiku Дру М. Максимовићу, саградити нову школску зграду са две школске дворане и учитељским становом а једно обећао опћини помагати и учитеље уздржавати.

Види се дакле из овога узорног и светлог чина Његове Светости, колико жели и тежи да се српска деца чистом српско-православном науком напоје, те

не жали и већих материјалних жртава на олтар народне просвете принети.

Пошто је висока кр. земаљска влада у Загребу, на темељу обвеле Његове Светости у смотрењу градње нове школе дозволила, да се у Белом Брду са 1. октобром 1893—94. школске године претвори једноразредна опћа пучка школа у дворазредну српску автономну школу — која је већ и отворена — то ће се, као што смо сигурно извештени, трошком Његове Светости, на пролеће почети градити нова школска зграда у Белом Брду, те ће тако овдашња сирота српска девица, добротом и дарежљивошћу свога светог Патријарха, имати где учити се, да буду ваљани православни Срби, добри домољуби и поштени људи, а Његова Светост подигла је, овим узорним чином, себи светао и вечити споменик, не само у малом селу Белом Брду, него у целом српском народу.

Такав нам подобајет Архијереј, кога нека милостиви Бог још дugo поживи на том високом месту, да би могао што више добра чинити своме народу. Слава Његовој Светости г. Патријарху Георгију!

Живио!

M. B.

— (Радња епархијских власти у Новом Саду.)

1. Епарх. админ. одбор држао је 14. (26). фебруара 1894. под председништвом Његове Светости господина Патријарха своју редовну седницу, у којој је епарх. бележник Георгије Видицки реферисао следеће предмете: Прочитана су два министарска дописа, којима се препоручују неке статистичне књиге. — Поднеће се Саборском Одбору извештај у предмету организације цркв. општине стапарске. — Одобрена је продаја једног нразног плаца цркв. општине Ковиљ-ст.-иванечке. — Одобрена је намера цркв. општине врбашке, да зида парохијски дом, и да у ту сврху прода два своја празна плаца. — Дозвољава се репарација парох. дома у Шандору. — Разних цркв. општина записници узети су на знање. — Није препоручена молба општине станишићке на саборски одбор ради припомоћи за лакше издржавање пароха. — Решен је спор извршено

у Молу, у колико је исти остављен на свом месту, али му је због упорности према председнику цркв. општине подељен укор. — У ствари фундације Ђене и Иде Брановачки у Сенти изаслан је члан одбора Душан Јовановић, адвокат, и епарх. ревизор, да ствар на лицу места извиде и испитају манипулацију цркв. општине са истом фундацијом. — Узето је на знање изјасање цркв. општине суботичке на тужбу Јове Арадског. — У ствари тужбе Гавре Милјковог против председника цркв. општине футошке изаслан су на извиђај чланови прота Милан Ћирић и Др. Ст. Павловић. — У предмету организације цркв. општине петровоселске уложени призив Мите Воргића спровешће се саборском одбору. — Одобрено је конституисање цркв. општине у Сомбору. — Извештај цркв. општине новосадске у предмету избора трећине скupштинара враћен је истој допуне, односно првостепеног поступка ради у ствари уложеног протеста. — Стевану Јовићу бирачу у Новом Саду остављено је на основу 13. §. litt. Б. одс. II. краљ. Решкрипта од 10. авг. 1868 бирачко право. — Извештај цркв. општине новосадске у ствари уништења избора за скupштинара враћен је цркв. општини с тога, што одлука још није правомоћна. — Извештај општине сивачке о избору $\frac{1}{3}$ скupштинара враћен је допуне ради. — За спровођање организације општине у Ади изаслани су чланови прота Јован Борота и Божидар Вујић. — Организација цркв. општине стапарске није одобрена, но су упућени изасланци, да ју по ново спроведу, али ће се реквирирати полит. власт, да им у ту сврху стави брахиум на расположење. — Одобрена је продаја куће цркв. општини силбашкој. — Одобрен је куп земље цркв. општини у Вилову. — Исто тако цркв. општини у Ковиљ-Ст. Ивану и Дероњи. — Епарх. ревизор Ђорђе Бељански реферисао је неке рачунске предмете и то: Одобрени су у цркв. општ. пивничкој парохијали рачуни од 1885 до 1893. а цркв. касири, код којих је изасланство констатовано пропечере, осуђени су, да недостајуће, истрагом пронађене свете плате, осим тога је цркв. општина, као крајње немарна и непослушна разрешена, и именован је привремено један управни одбор од 12 лица, који ће општинске ствари у ред довести. Изасланство, које је горњу истрагу водило, упућено је, да и цркв. школ. рачуне од прошлих година на лицу места прегледа. Одобрени су прорачуни цркв. општина Ст. Сивца, Станишића, Надаља и Куле.

II. Консисторија епарх. бачке држала је 15. (27.) фебруара опет под председништвом Његове Светости своју редовну седницу. У истој седници прочитан

је отпис вис. министарства просвете у ствари државне припомоћи неким свештеницима. — Циркулираће се наредба св. Синода у погледу камилавака за мирско свештенство, даље наредба истог у погледу вођења манастирских летописа. — Препоручен је П. К. капелан саборском одбору за припомоћ, а Ђ. И. пароху подарен је допуст због болести; парох З. Ст. такођер је препоручен за припомоћ из јерарх. фонда. — Решено је још више мање важних ствари а донесено је преко 25 решења у разним брачним парницима.

Г. В.

(Прелаз у православље.) Јавља нам се из Даља, да је тамо из римско-католичке вере прешао у православље ратар Јован Антуновић. Обред црквени извршио је тамошњи парох Душан Магарашвић. У православље су тамо прешли за последње три године и Јозефина, кћи дра Пухарда, за тим Михаило Граховац оружник, Јосиф Хуђик ратар и Роза Паликаш.

(Одликовање.) Јављају нам, да је високо-преосвећени г. епископ вршачки Нектарије одликовао првеним појасом пароха уљмањског, г. Петра Стевановића, за његово ревносно свештеничко службовање.

(Прираст душа у даљској парохији) у години 1893. са вишком рођења јесте 59. Родило се свега 170, а умрло 111 душа.

(Прираст у бачиначкој парохији) у г. 1893. јесте 20; а у парохији Петровчић-Бечмену 14 душа.

(Прираст душа у Јарковцу.) Из Јарковца добили смо од пароха Ђорђа пл. Боте ове податке за време од г. 1881. до 1893.

Године	Родило се			Умрло			Венчало са	Више се родило	Више умрло
	муш.	жен.	свега	муш.	жен.	свега			
1881	82	56	138	52	44	96	14	42	—
1882	50	76	126	58	49	107	22	19	—
1883	61	61	122	65	64	129	35	—	7
1884	66	60	126	46	44	90	21	36	—
1885	65	57	122	65	52	117	31	5	—
1886	65	57	122	58	60	118	22	4	—
1887	75	50	125	50	41	91	24	34	—
1888	49	54	103	36	36	72	16	31	—
1889	61	54	115	68	50	118	16	—	3
1890	59	65	124	34	54	88	26	36	—
1891	63	57	120	61	64	125	27	—	5
1892	64	70	134	54	52	106	27	28	—
1893	68	54	122	56	80	136	21	—	14
							235		29

Према томе, за последњих 13 година у Јарковцу је леп прираст, рођајем, у своти од 206 душа.

(Конституисање српске црквене општине сомборске.) Пишу нам из Сомбора, да је у тамошњој православној црквеној општини настало једном опет редовно стање. Нова општина конституисала се не

изабала је себи за председника г. Петра Вукићевића, варошког сенатора, за подпредседника г. дра Стевана пл. Заку, адвоката, а за перовођу г. Миту Калића, књижевника и професора српске учитељске школе. Нова управа општинска прегла је вољно и живо да ради на општем споразуму и слози, и да поправи све мане, које потичу из прећашњег неродовног стања. Искрено се радујемо овој новољиној вести и желимо што боља напретка тој одлично, угледној и великој општини српској!

ЧИТУЉА.

— († Јован Здјеларевић) парох у Добровићу, у Славонији, преселио се у вечност 12. (24.) јануара о. г. у 63-ој години живота свога. Покојник беше савестан свештеник и добар Србин. Био је 40 година парохом у Добровићу, и за све то време народ га је љубио и поштовао. Погребен је уз велико саучешће народа из места и околице. Вечна му успомена!

СТЕЧАЈ.

10 2-3

Ad C. O. 573./136. ex 1894.

Ради попуњења упражњенога места нар. цркв. подтајника као помоћника народно-црквенога тајника у Карловцима овим се расписује стечај.

Са тим местом скопчана је плата од годишњих 1500 фор. а. вр. и станарина од годишњих 200 фор. а. вр.

Ко жели получити ово место, има исказати, да је Србин православне вере, свршен правник, уз то да у речи и писму потпуно влада језиком: српским, маџарским и немачким.

Ваљано инструјисане молбенице ваља поднети саборском одбору најдаље до 9. (21.) марта 1894.

Из седнице срп. прав. нар. цркв. саборског одбора, држане у Карловцима 5. (17.) фебруара 1894. год.

Георгије
Патријарх.

K. 756. ex 1893./62 ex 1894.

15 1-3

ЕДИКТ.

У бракоразводној парници Јелене Амбрушрођ. Нешић из Земуна, против супруга свога Андрије Амбруша, бившег становника земунског, коме је сада место пребивања непознато, овим се позива исти Андрија Амбруш, да у року од 90 дана потписаној консисторији представе или садашње место свога пребивања пријави, јер ће се у противном случају против њега подигнута бракоразводна парница и без њега окончати.

Из седнице Архиј. Консисторије у Карловцима 25. јануара (6. фебруара) 1894. држане.

Архијеџезална Консисторија.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

— „Candela“. Црквено-књижевни часопис, који већ XIII. годину излази у месечним свескама у Чепновици, у Буковини. Лист тај доноси чланке и расправе на румунском и руском језику, а намењен је свештенству митрополије чепновичке. Главни уредник је протопресвитер Артемије Берајају, а уредник за словенско-руски текст: професор Исидор Ворошкијевић. — Цена је листу за Аустро-Угарску 4 фор. на годину, а 2 фор. на по године.

ИСПРАВАК.

У 3. броју овога у „Беседи на св. Саву“ увучла се случајно погрешка, која смисао квари. На име, на стр. 38-ој, на десном ступцу у 17-ом реду оздо стоји: „без науке брегове прелази“ — а треба: „без муке брегове прелази“. Молимо поштоване читаоце, да то исправе.

ОГЛАСИ.

Ad C. O. бр. зап. 1193./ex 1893.

СТЕЧАЈ.

11 2-3

Ради понуњења новоустановљенога места архивара при срп. прав. митрополијском архиву у Карловцима овим се расписује стечај.

Са тим местом скопчана је плата од годишњих 1200 фор. а. вр. и станарина од годишњих 200 фор. а. вр.

Од архивара се инте, да је Србин православне вере, да има факултетске науке, а уз то да потпуно зна језике: српски, латински, маџарски и немачки.

Ваљано инструјисане молбенице ваља поднети саборском одбору најдаље до 9. (21.) марта 1894.

Из седнице срп. прав. нар. цркв. саборског одбора, држане у Карловцима 18. (30.) децембра 1894.

Георгије
Патријарх.

СТЕЧАЈ.

14 1-3

На упражњено место пароха у Илоку—Моловину са платом VI. разреда, овим се отвара стечај.

Који желе место то получити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до конца марта о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 25. јануара (6. фебруара) држане.

Архијеџезална Консисторија.

Бр. 4. 1894. **ЈАВНА ДРАЖБА.** 26 1—3

WWW.UNILIB.RS Одобрењем Епарх. Адм. Одбора у Плашком од 25. августа 1893. бр. 1072. А. О. 216, про- даваће се стара парохијална кућа са припада- јућим комадом вртла у Широкој Кули, (прото- пошијата личког, 1 сахат вожње од Госпића на цеци Госпић-Крбава-Бихаћ). Јавна продаја биће 10. (22.) марта на лицу мјеста. Пишманлук је 5% од искличне цијене. Продаја за готове паре. Досталац сноси све трошкове пријеписа.

Срби трговци не би згиријешили, да баше око и — рачун на ову штачују!

Предсједништво православне српске црквене општине у Широкој Кули.

у. з. П. М. Крајиновић,
парох.

С Т Е Ч А Ј. 12 1—3

На упражњено место пароха у Боботи са платом I. разреда овим се отвара стечај.

Који желе место то получити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитеља до конца марта о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 25. јануара (6. фебруара) држане.

Архиђеџезална Консисторија.

С Т Е Ч А Ј. 13 1—3

На упражњено место пароха у Обрежу са платом V. разреда овим се отвара стечај.

Који желе место то получити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитеља до конца марта о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 25. јануара (6. фебруара) 1894. држане.

Архиђеџезална Консисторија.

С Т Е Ч А Ј. 16 1—2

На место учитеља у Башашиду на мушкиј централној школи I. и II. евентуално III. и IV. разреда овим се расписује стечај.

Са овим местом скончана је ова плата: 450 фор. четири стотине педесет фор. а. вр., коју учитељ месечно у напред прима, 3 (три) ланца ораће земље без икаквих терета, слободан стан и орева колико потроши, и за писаћи прибор 5 фор.

Изабраном учитељу спадаће у дужност у цркви и школи све школском уредбом прописане дужности вршити, као и перо у седницама м. шк. одбора водити.

Рок стечају истиче о православним „Благо- вестима.“

Башашид, 10. (22.) фебруара 1894.

Петар Перећ
парох, месн. шк. одбора председник.

С Т Е Ч А Ј. 17 1—3

На упражњено учитељско место у Шурјану расписује се стечај.

Плата је учитељу у готовом новцу 300 фор., стан и орев.

Учитељу спада у дужност у цркви за певницом појати и децу цјенију учити.

Оспособљени који желе ово место получити, нека своје добро састављене молбенице са све доцбама, да су учитељску школу у Сомбору са добрым успехом свршили, и испит из мађарског језика положили, — изволе најдуже до Ђурђевадне овоместном школ. одбору послати.

Из седнице школ. одбора, држане у Шурјану (пошта Csávós) 6. (18.) фебруара 1894.

Школски одбор.

К. 58. ex 1894.

С Т Е Ч А Ј. 20 1—3

Расписује се стечај на парохију I. класе у Молу. — Компетенти имају својеово дољно инструиране молбенице до 31. марта 1894. по ст. кал. потписаној консисторији поднети.

Из седнице консисторије бачке у Новом Саду 15. (27.) фебруара 1894.

Консисторија бачка.

К. 58. ex 1894.

С Т Е Ч А Ј. 21 1—3

Расписује се стечај на упражњену парохију III. класе у Молу. — Компетенти имају својеово дољно инструиране молбенице до 31. марта 1894. по ст. кал. потписаној консисторији поднети.

Из седнице консисторије бачке у Новом Саду 15. (27.) фебруара 1894.

Консисторија бачка.

К. 60./14.

С Т Е Ч А Ј. 22 1—3

Расписује се стечај на упражњено место протопресвитељског капелана у Сомбору.

Компетенти имају инструиране молбенице своје до 31. марта 1894. по старом календару потписаној консисторији поднети.

Из седнице епарх. консисторије у Новом Саду 18. (30.) јануара 1894.

Консисторија бачка.

К. 60./14.

С Т Е Ч А Ј. 23 1—3

Расписује се стечај на упражњено место ђакона при св. Ђурђевској саборној цркви у Сомбору.

Компетенти имају инструиране молбенице своје до 31. марта 1894. по ст. кал. потписаној консисторији поднети.

Из седнице епарх. консисторије у Новом Саду 18. (30.) јануара 1894.

Консисторија бачка.

ОГЛАС. 19 1-3

Српска православна црквено-школска општина у Ст. Паланци (В. В. м.) намерава своју порту гвожђем оградити. С тога расписује овим лицитацију на мањак, која ће се 6. (18.) марта о. г. у 2 сата после подне у општинској писарници одржати.

Искличне су цене:

- а.) Браварски посао . . 2520 фор.
б.) Зидарски посао . . 667 „ 32 н.

Лицитантима су дужни пре лицитације 10% у готовини као пешманилук потписаноме положити.

Услови се могу сваки дан у црквеној писарници видети.

У Ст. Паланци, 14. (26.) фебруара 1894.

Председник цркв. шк. општине:

Лука Шијаков.

Константин Јанковић,
перовођа.

ОГЛАС. 24 1-2

Српска православна црквена општина у Војки продаје путем јавне дражбе 10. (22.) марта т. г. своју кућу под бр. 151 у селу, која је сазидана од доброг материјала, и која се састоји из 2 простране собе, једне велике и друге мале кухиње, пространог дворишта и врта, једне суваче, хамбара и других стаја.

Ближа извешћа даје

Председништво.

Бр. 14./Е. К. 34. ex 1894.

С Т Е Ч А Ј. 9 3-3

Овијем се расписује стечај на парохију I. разреда у Бушићу, протопресвитерата Кореничкога. Интеркалара нема.

Рок пријавама до 17. (29.) марта о. г.

Из једнице Епарх. Консисторије, држане у Плашком, 20. јануара 1894.

Михаило с. р.
Епископ горњо-карловачки.

С Т Е Ч А Ј. 8 3-3

На ново установљено место управитеља православних, вероисповедних, српско-народних основних школа земунских.

Са тим местом скопчана је годишња плата од 800 фор. и станарина 200 форината а. вр.

Горе поменутом управитељу спада у дужност:

1.) У смислу 128 §. „Уредбе“ за српско-народне школе, да управља свима унутарњим

одношајима овомесних српских основних школа.

2.) Да у случају болести или одсутности ког учитеља или учитељице, замењује исте у раду њиховом у школи.

3.) Да мушки и женску децу овомесних српских школа, у за то одређеним часовима, поучава нотном појању и певању, у обиму, како то месни школски одбор, споразумно са истим, установи, а свршетком сваке школске године одржаће се и из тог предмета закључни годишњи испит.

4.) Да у свето-богородичној цркви земунској, као појац, редовно поји на свима богослужењима, за левом певницом.

На поменуто место, за управисеља школског, могу компетовати Срби учитељи, који непрекидно учитељују већ најмање десет година дана са врло добрым успехом и који су уједно вешти у ноталном знању и у свирању.

Молбенице нека се до 13. (25.) марта 1894. године, пошаљу председништву школског одбора, српских вероисповедних школа земунских.

Из седнице месног школског одбора српских вероисповедних школа земунских, држане у Земуну, 21. јануара (2. фебруара) 1894. године.

Школски одбор.

С Т Е Ч А Ј. 18 1-3

Усљед решења славног епарх. школ. одбора у Темишвару од 16. (28.) децембра 1893. год. Е. 609. 622./ЕИПО. 452. ex 1893. отвара се овим стечај за привременог учитеља I. и II. разреда у новоотвореној српско-православној вероисповедној мешовитој фртњалој школи у тако званом „Павлишком“ крају у Меленци.

Плата је у готовом 500 фор. а. вр. годишње, слободан стан са две собе, кујном, баштом и двориштем.

Учитељ ће бити дужан све школском уредбом и дисциплинарним правилима прописане дужности како у школи и цркви, тако и ван исте тачно вршити. Црквено-школска општина задржава себи право по потреби истога и у другу коју школу уместу преместити.

Рок је стечају 1. априла т. г.; молбенице вала слати српској православној црквено-школској општини у Меленци.

Из седнице привременог управног црквено-школског одбора, држане у Меленци 5. фебруара 1894.

Милан Теодоровић
председник.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Појединачни бројеви стају 10 новч.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламирају се Српској Манастирској Штампарији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Новом Саду. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.